

חופה קונה

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ה עמוד א
אמר רב הונא: חופה קונה מקל וחומר, ומה כסף שאינו מאכיל בתרומה - קונה, חופה שמאכלת בתרומה - אינו דין שתקנה. וכסף אינו מאכיל? והאמר עולא: דבר תורה, ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה, שנאמר: וכהן כי יקנה נפש קנין כספו, והאי קנין כספו הוא, ומה טעם אמרו אינה אוכלת? גזירה שמא ימזגו לה כוס בבית אביה ותשקנו לאחיה ולאחותיה! אלא פריך הכי: ומה כסף שאינו גומר - קונה, {עמוד ב} חופה שגומרת - אינו דין שתקנה. מה לכסף שכן פודין בו הקדשות ומעשר שני! ביאה תוכיח. מה לביאה שכן קונה ביבמה! כסף יוכיח. וחזר הדין: לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, הצד השווה שבהן - שקונין בעלמא וקונין כאן, אף אני אביא חופה - שקונה בעלמא וקונה כאן. מה לצד השווה שבהן - שכן הנאתן מרובה! שטר יוכיח. מה לשטר שכן מוציא בבת ישראל! כסף וביאה יוכיחו. וחזר הדין: לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, הצד השווה שבהן - שקונין בעלמא וקונין כאן, אף אני אביא חופה - שקונה בעלמא וקונה כאן. מה להצד השווה שבהן - שכן ישנן בע"כ! ורב הונא? כסף מיהא באישות לא אשכחן בע"כ. אמר רבא, שתי תשובות בדבר: חדא, דשלוש תנן וד' לא תנן; ועוד, כלום חופה גומרת אלא ע"י קידושין, וכי גמר' חופה שלא ע"י קידושין מחופה שע"י קידושין? א"ל אביי, הא דקאמרת: ג' תנן וד' לא תנן, תנא מילתא דכתיבא בהדיא קתני, מילתא דלא כתיבא בהדיא לא קתני; ודקאמרת: כלום חופה גומרת אלא ע"י קידושין, רב הונא נמי ה"ק: ומה כסף שאינו גומר אחר כסף - קונה, חופה שגומרת אחר כסף - אינו דין שתקנה.

תוספות הרא"ש מסכת קידושין דף ה עמוד א
חופה שמאכלת בתרומה אינו דין שתקנה. וכיון שהיא קונה גם היא גומרת דמאי אולמיה דחופה שאח"כ להיות גומרת טפי מחופה זו, או שמא לרב הונא חופה קונה וביאה שאח"כ גומרת.

"גומר"

רש"י מסכת קידושין דף ה עמוד א
שאינו גומר - להוציאה מרשות אביה למעשה ידיה ולירושתה.

רבינו אברהם מן ההר קידושין ה עמוד א (נדפס כתוס ר"י הזקן בטעות בש"ס וילנא)
שאינו גומר: לירשה ולטמא לה.

רש"י מסכת קידושין דף ה עמוד ב
אף אני אביא חופה שקונה בעלמא - שגומרת ליורשה ולהפרת נדריה יקנה נמי כאן בלא אירוסין.

רש"י מסכת קידושין דף ה עמוד א
רש"י ד"ה שאינו גומר. למעשה ידיה כו'. ולקמן בסמוך הוסיף להפרת נדריה והשמיט מע"י. וי"ל דהכא מיירי לענין הוצאה מרשות אביה כסף נמי מהני לענין שא"י להפר לבדו. ובסמוך דמיירי לענין קניית הבעל חופה נמי אינה קונה אלא מדרבנן למעשה ידיה שתקנו תחת מזונות:

תוספות מסכת קידושין דף ה עמוד ב
חופה שגומרת אינו דין שתקנה - (וא"ת נימא דיו אסוף דינא דמהיכא מיייתית דחופה קונה משום דגומרת דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה להלן אחר כסף אף כאן לאחר כסף וי"ל דאתיא כרבי טרפון דאמר (בב"ק דף כה.). היכא דמיפריך קל וחומר לא אמר דיו והכא אי אמר דיו מיפריך קל וחומר דלאחר כסף לא איצטריך) **וא"ת לדידן דאמר דחופה אינה קונה נימא דכסף גומר אחר כסף מק"ו** דחופה מה חופה שאינה קונה גומרת כסף שקונה אינו דין שיגמור וי"ל **דלא מצי לאוכוחי שיגמור אלא אחר כסף כחופה ומאי אולמיה האי כסף מהאי כסף.**

תלמיד הרשב"א

ור"ש תירץ דשאר קרייה רחמנא, ובכסף אחר כסף או שטר אחר שטר ליכא קירוב כולי האי שהרי יכולה ליעשות על ידי שליח. ובביאה אחר ביאה פשיטה דגומרת.

תוס טוך קידושין ה עמוד ב

...אבל בחופה ליכא למימר מאי אולמיה דהאי חופה מהאי חופה דכי איכא חופות הרבה מקריבא ליה טפי...

בית הבחירה למאירי מסכת קידושין דף ה עמוד א

כבר ביארנו שאע"פ שחפה אחר כסף גומרת לעשות נשואין חפה בלא קדושין מיהא אינו כלום ויש מפקפקים בה ממה שראו לרב הונא בסוגיא זו שאמרה כן בפירוש מקל וחומר ומה כסף שאינו גומר אחר כסף קונה חפה שגומרת אחר כסף אינו דין שתקנה ואף על פי שיש לומר כלך לדרך זו ומה חפה שאינה קונה גומרת כסף שקונה אינו דין שיגמור אין זה כלום **שאינ הדעת נותנת ליקרא שארו ואשתו ובעולת בעל לחייבה בחנק ולירשה בלא ייחוד** ואף על פי שראינו לרבא שהשיב על דברי רב הונא כבר השיבו אביי ושתק לו ושמא הודה ולא בוש ואף כשתמצא לומר שלא הודה הוה ליה רבא יחיד אצל אביי ורב הונא ומכל מקום כיון שאמרו למעלה במוחלט מנינא דרישא למעוטי חפה נראין הדברים שאינה קונה וכן ממה שהקשו בה ולרב הונא דאמר חפה קונה וכו' מראין הדברים שאין הלכה כמותו וכן כתבוה כל הפוסקים ואף גדולי הדורות הביאוה ממה שאמרו ביבמות פרק הבא בשמועת יש חפה לפסולות לר' מאיר דאמר קדושין פסלי חפה פסלה והקשו ממאי דילמא עד כאן לא קאמר ר' מאיר אלא בקדושין דקני לה אבל חפה דלא קני לה לא ואף על פי שפסקנו שיש חפה לפסולות ר"ל שאם נתיחד כהן גדול באלמנה בת כהן לחפה שבלא קדושין על דעת ליבעל לו ביאת אירוסין ונשואין אף על פי שלא בא עליה נפסלה לתרומה מצד שיעור ביאת האיסור מכל מקום משמע שפשוט היה להם שאינה קונה אלא ששעור גמור של ביאת איסור פוסלתה בתרומה כמו שביארנו שם:

בית הבחירה למאירי מסכת קידושין דף ה עמוד א

למדת שחפה אחר כסף גומרת אבל כסף אחר כסף או שטר אחר שטר אינו גומר הא ביאה אחר ביאה או אחר אי זה משאר מיני הקדושין גומרת שהביאה עצמה ר"ל ביאה ראשונה שלשם קדושין אירוסין עושה ולא נשואין וכשהוא בא עליה פעם שניה לשם נשואין הרי היא גומרת לעשותה נשואה לכל דבר וכן כל ביאה שאחר קדושין שהביאה ייחוד היא וכל ייחוד שאחר קדושין נקרא חפה: